

Міроградська обласна бібліотека ім. М. К. Крушельського
Ім. М.

Контрольний зразок

Молодий комуніст

пролетарі всіх країн, єднайтеся!

орган міроградського обкому лкспу

Рік видання XVIII
№ 28 (2288).
СУБОТА
5
БЕРЕЗНЯ
1977 РОКУ
Ціна 2 коп.
Газета виходить з 1939 року.

ПІДВИЩУВАТИ АКТИВНІСТЬ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВ'ЯЗАННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЕСЯТОЇ П'ЯТИРІЧКИ

Промова товариша В. В. ЩЕРВИЦЬКОГО на XII з'їзді профспілок УРСР 3 березня 1977 року

Шановні товариші делегати!

Кожен день життя нашої Батьківщини насичений напруженою, плодотворною працею радянського народу по здійсненню величезних планів комуністичного будівництва, намічених XXV з'їздом КПРС. Саме в ці дні минає перша річниця цієї видатної події в житті нашої ленинської партії, радянського народу, всього прогресивного людства.

І ми з повним правом і з глибоким задоволенням можемо сказати: правильність політичного курсу, наміченого XXV з'їздом КПРС, підтверджена життям.

Як вам відомо, трудящі нашої великої соціалістичної Батьківщини по-ударному завершили перший рік п'ятиріччя. Країна Рад іде до свого славного 60-річчя ювілею, демонструючи всьому світові велику творчу силу ідей марксизму-ленінізму, пролетарського інтернаціоналізму.

Послідовне здійснення рішень XXV з'їзду КПРС забезпечує безперервне зростання і розвиток економічної та оборонної могутності нашої країни, вдосконалення суспільних відносин, подальше підвищення добробуту і культурного рівня життя народу.

Нині, як ніколи, високий міжнародний авторитет Радянської держави. Змінилася світова співдружність соціалістичних країн — братерський союз нового типу. На основі докорінних змін у співвідношенні сил відбувається глибока перебудова всієї системи міжнародних відносин. Ще більше зміцніли позиції сил миру і прогресу.

Таким чином весь хід світового розвитку переконливо свідчить, що неухильне провадження курсу, виробленого XXV з'їздом КПРС, — запорука нових звершень в ім'я торжества комунізму в нашій країні, збільшення безпеки і загального миру.

Товариші!

У величезній творчій роботі радянського народу велику частку беруть професійні спілки — активні помічники партії, бойові провідники її політики.

ЦК Компартії України високо оцінює роботу і роль профспілок України в усьому громадському, культурному і виробничому житті республіки.

З'їзд профспілок республіки став ще однією переконливою демонстрацією єдиної підтримки робітничим класом, колгоспним селянством, інтелігенцією Радянської України внутрішньої і зовнішньої політики нашої ленинської партії, плодотворної і цілеспрямованої діяльності її Центрального Комітету, Політбюро ЦК на чолі з товаришем Л. І. Брежнєвим.

Пріємно відзначити, що роботу з'їзду відзначали діловий, творчий дух, висока активність делегатів.

Всі виступи — робітників і колгоспників, профспілкових працівників, міністрів і вчених — пройняті глибокою турботою про інтереси трудової людини, подальше підвищення ефективності виробництва і якості всієї роботи. Делегати висловили багато пропозицій, які, безсумнівно, будуть уважно розглянуті Урядом республіки, міністерствами і відомствами, і по них будуть прийняті необхідні рішення.

Підсумки нашої роботи ґрунтовно проаналізовані в звітній доповіді Укрпрофради, з якою виступив тов. В. О. Сологуб, і у виступах делегатів. Вони свідчать про те, що в республіці, як і в усій країні, закладено добру основу для подальшого піднесення економіки і підвищення добробуту народу.

Трудящі всіх галузей народного господарства республіки у відповідь на постанови про Всесоюзне соціалістичне змагання, про 60-річчя Великого Жовтня взяли високі соціалістичні зобов'язання. В трудових колективах народилося багато нових починів, які набирають все більшого поширення.

Цими днями, як ви знаєте, в центральній і республіканській пресі були опубліковані узагальнені соціалістичні зобов'язання, взяті трудящими Української РСР.

Нам належить у ювілейному році подолати нові високі рубежі, значно підвищити темпи економічного зростання.

Обсяг виробництва в промисловості повинен зрости на 5,3 відсотка, продуктивність праці — на 4,7 відсотка. За два місяці поточного року обсяг промислового виробництва збільшився на 5,4 відсотка. Понад план реалізовано продукції на 135 мільйонів карбованців.

Велику програму робіт мають виконати будівельники. Належить освоїти 18,3 мільярда карбованців капіталовкладень, в тому числі близько шести мільярдів на соціальне і культурно-побутове будівництво.

У сільському господарстві необхідно забезпечити зберігання 47 мільйонів тонн зерна і продати його державі понад 1 мільярд пудів, заготовити 48 мільйонів 800 тисяч тонн цукрових буряків, значно збільшити виробництво і заготовку м'яса (на 16—20 відсотків), а також молока, яєць та інших продуктів.

На виконання взятих зобов'язань повинні бути спрямовані всі зусилля трудящих. Тут — широке поле для діяльності професійних спілок, які є, за відомим визначенням В. І. Леніна, школою господарювання, школою управління, школою комунізму.

В опублікованому привітанні Центрального Комітету Компартії України XII з'їздові професійних спілок республіки підкреслено, що вся їх організаторська і виконавча робота повинна бути спрямована на практичне здійснення завдань, поставлених XXV з'їздом партії, жовтневим (1976 р.) Пленумом ЦК КПРС.

Цілоком природно, що ці питання знаходяться в центрі уваги з'їзду. Мабуть, не помилково, коли сказати, що тут не було жодного виступу, в якому не порушувалися б питання соціалістичного змагання, його дальшого розвитку.

І це зрозуміло. Народжене соціалістичним ладом змагання було і залишається могутнім фактором прискорення економічного і соціального прогресу, виробничим засобом піднесення трудової активності мас.

За останні роки немало зроблено для того, щоб зміст соціалістичного змагання повніше відповідав головним напрямкам економічної і соціальної політики партії, завданням зростання не тільки кількісних, а й якісних показників виробництва. Говорячи про змагання, необхідно підкреслити важливість всемірної підтримки і якнайбільшого поширення патріотичних починань, передових колективів і новаторів.

Скажімо, ще недавно лише окремим шахтарським бригадам була під силу щодобова видобуток на-гора 1000 і більше тонн вугілля. Сьогодні таких бригад у республіці 146. Серед них — прославлені шахтарські колективи, очолювані Володимиром Григоровичем Мурзенком, Олександром Яковичем Колесниковим, Григорієм Івановичем Монаком та іншими.

П'ять років тому екіпаж екскаватора, очолюваний відомим криворізьким новатором Валентином Карповичем Мірошенком, досяг рекордної продуктивності, видобувши за рік мільйон кубометрів скельних порід. А тепер у самому лише Кривбасі таких екіпажів-мільйонерів понад сто.

Глибоким усвідомленням свого громадянського обов'язку, особистої причетності до всіх справ країни, глибокою патріотичною ініціативою ткаць Даринського швейного комбінату Любові Кіндратівни Кондратьєвої, Галини Тимофіївни Золотової, Парасковії Григорівни Волковинської, яка сьогодні дуже добре виступила на нашому з'їзді. За їх прикладом на розширену зону обслуговування верстатів перейшли вже близько 20 тисяч чоловік.

На жаль, нерідко поряд з великими досягненнями окремих новаторів ще уживаються середні, а іноді навіть низькі показники значної частини працівників. Недоліком досвіду передовиків — недопустиме марнотратство. Адаже вивчити і впровадити цінний досвід економічно багатого доцільніше, простіше, швидше, ніж самому доходити до нього методом «проб і помилок».

І сьогодні зберігає свою актуальність відоме ленинське положення: «...Ми можемо і повинні досягти того, щоб сила прикладу стала насамперед моральним, а потім — і примусово запроваджуваним зразком устрою праці...»

Зверніть увагу, товариші, — примусово запроваджуваним зразком. Ці слова прямо адресовані тим, хто пресвяте копіює, ставить бюрократичні перепони на шляху всемірного поширення прогресивних методів праці, або байдуже до них ставляться.

Для впровадження досвіду новаторів профспілкові організації мають у своєму розпорядженні великий арсенал випробуваних засобів. Це — настанови, школи передового досвіду і школи комуністичної праці, конкурси майстерності за професіями, рейди і огляди, особисті творчі плани інженерно-технічних працівників, діяльність науково-технічних товариств, рух винахідників і раціоналізаторів. Про всі ці питання учора і сьогодні йшлося на з'їзді.

Важливо, щоб профспілки повніше використовували надані їм права, енергійніше виступали проти консерваторів, повсякденно дбали про розвиток технічної творчості, всемірно підтримували ініціативу ентузіастів і умільців. Адже кожній галузі, на кожному

підприємстві є немало резервів, реалізація яких, підкреслюю — без додаткових матеріальних ресурсів — може забезпечити значне зростання виробництва і продуктивності праці.

Взяти хоча б таке питання. На передових підприємствах машинобудування, радіоелектроніки, електротехніки більше половини всієї продукції вже випускається вищої категорії якості. В той же час на ряді заводів і фабрик зокрема в галузях, де виробляються товари широкого споживання, продовжують випускатися вироби, які морально застаріли і підлягають модернізації або навіть зняттю з виробництва.

Тому треба так поставити справу, щоб у змаганні за присвоєння звання «Підприємство високої якості» активно, по-діловому брали участь усі виробничі колективи, щоб жодна бригада, жоден робітник, інженер або технік не стояли осторонь цього.

Для підвищення ефективності праці, якості виробів, виконання планів поставок продукції в заданій номенклатурі треба більш уміло використовувати економічні стимули і важелі, і зокрема преміальні фонди.

Профспілки покликані брати активнішу участь у розробці народногосподарських планів, вдосконаленні методів господарювання і економічного стимулювання виробництва, організації і нормування праці, в подальшому розвитку патріотичного руху за прийняття зустрічних планів. Цей рух слід спрямовувати насамперед на ліквідацію «вузьких місць», добиватися, щоб він був комплексним, щоб у розробці і виконанні зустрічних планів брали участь усі суміжні підприємства, зайняті випуском кінцевої продукції.

Товариші!

Вся діяльність нашої партії і Радянської держави прийнята піклуванням про подальше підвищення добробуту радянських людей, поліпшення умов їх праці і побуту, розвиток охорони здоров'я, освіти, культури — про все, що сприяє формуванню нової людини, всебічному розвитку особи, соціалістичного способу життя.

Про це сьогодні дуже яскраво говорила ланкова з Львівської області Іванна Григорівна Максимович. Говорили про це й інші делегати з'їзду. Вони відзначали, що особливо багато в досягненні цих цілей зроблено за останні роки. Динамічний розвиток економіки дав партії можливість розробити і послідовно здійснювати найширшу в історії країни соціальну програму. Лише в дев'ятій п'ятирічці на проведення соціальних заходів було направлено стільки ж коштів, скільки за дві попередні п'ятиріччя, разом узяті. У мільйонів робітників та службовців підвищилася заробітна плата, у колгоспників — оплата праці, у пенсіонерів і студентів — розміри пенсій і стипендій.

За останні 15 років більше половини населення України одержало нові впорядковані квартири, поліпшило свої житлові умови. Освоєння великих коштів, виділених державою на житлове будівництво в десятих п'ятиріччя, дасть змогу поліпшити в нашій республіці житлові умови ще майже 9 мільйонам чоловік. Тільки за минулий рік у нашій республіці суспільні фонди споживання склали близько 17 мільярдів карбованців, або по 343 карбованці в розрахунок на душу населення.

У нас є немало колективів, де комплексно, можна сказати — зразково вирішуються всі питання поліпшення умов праці і побуту. Нове досконале устаткування і висока естетика виробництва, неухильне додержання вимог техніки безпеки і санітарії, чистота і зажиток побутовок, хороші їдальні, дитячі комбінати, будинки культури — ось що характерно, наприклад, для таких передових підприємств, як Київська виробнича об'єднання ім. С. П. Корольова, Запорізький титано-магнієвий комбінат, Харківський завод «Кондиціонер», Південний гірничозбагачувальний комбінат, шахта «Родінська» виробничого об'єднання «Добропільвугілля» і багатьох інших.

У той же час не секрет, що на ряді підприємств такі умови ще не створено, значна кількість працівників у нас ще зайнята некваліфікованою, малопроductивною ручною працею. На жаль, ще є і такі виробничі приміщення, де падає світло, значна зашумленість і загазованість, рівень шуму перевищує норму. Окремі підприємства і нехи вводяться в дію без повного комплексу санітарно-побутового обладнання.

Все це, природно, негативно впливає не тільки на продуктивність праці, а й на здоров'я трудящих. Велика вина за це, безумовно, лягає на господарських

(Промова друкується за скороченою стенограмою).

(Закінчення на 2-й стор.)

ПІДВИЩУВАТИ АКТИВНІСТЬ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВ'ЯЗАННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЕСЯТОЇ П'ЯТИРІЧКИ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

керівників. Але безперечно і те, що подоліти було б значно менше, коли б профспілкові організації повною мірою використовували надані їм права, більше виявляли ініціативи і наполегливості в розв'язанні цих завдань.

Хочу з задоволенням відзначити, що в минулій п'ятирічці значно розширилась мережа робітничих ідеальних, число місць у них зросло в п'ять разів, на багатьох підприємствах організовані і добре зарекомендували себе групи замовлень. І все ж у деяких робітничих ідеальних через нестачу місць люди багато часу втрачають у чергах, менше бідне, якість привабливості їжі залишає бажати кращого.

На з'їзді вже говорилося про те, що до цих питань ослабило увагу Міністерство вугільної промисловості республіки, яке раніше задавало тон в організації харчування робітників на шахтах і в кар'єрах. Думаю, що керівники міністерства, республіканський, територіальні і шахтні комітети профспілки зроблять з критики делегатів правильні висновки.

Слід продовжувати роботу по розширенню мережі мазаних кулінарів, столів замовлень, майстерень і комплексних приймальних пунктів служби побуту, активізувати в цих питаннях робітничий контроль.

Ми повинні завжди виходити з того, що виконання наміченої XXV з'їздом КПРС широкої соціальної програми вимагає від партійних, радянських, профспілкових, господарських органів систематичного комплексного і вимогливого підходу до вирішення всіх завдань, зв'язаних із задоволенням потреб і запитів наших людей.

Ідеться про оудівництво житла, дитячих закладів, про розширення мережі ідеальних і побутових підприємств, закладів, баз відпочинку, піонерських таборів і туристських баз, про поліпшення роботи міської транспорту і підприємств комунального господарства, медичного, торговельного, культурно-побутового обслуговування, тобто всієї сфери послуг, з якою мільйони людей мають справу щодня.

Усі ці питання повинні бути в центрі уваги профспілок. І, звичайно ж, найперший обов'язок профспілкових організацій — постійно пам'ятати і дбати про ветеранів праці, які пішли на заслужений відпочинок, про інвалідів Великої Вітчизняної війни і сім'ї воїнів, які загинули в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини.

Товариші!

Велике місце в доповіді і виступах делегатів зайняли питання виховної роботи.

І це також законно. Будучи школою виховання, профспілки всією своєю діяльністю покликані сприяти формуванню у трудящих високих ідейно-моральних якостей, комуністичного ставлення до праці, зростання їх професійного й культурного рівня, утвердження принципів колективізму і товариської взаємодопомоги.

Ми повинні зважати, товариші, й на те, що в сучасних умовах відбувається посилення ідеологічного протистояння на міжнародній арені. Намагаючись будь-якими засобами зірвати процес розрядки напруженості, реакційні імперіалістичні кола організовують ідеологічні диверсії проти нашої країни та братніх соціалістичних держав, проводять зловісні, наклепницькі антирадянські, антикомуністичні кампанії, намагаючись втручатися у наші внутрішні справи.

Тому дедалі більшого значення набуває робота партійних, профспілкових, комсомольських організацій по ідейному, класовому загартовуванню радянських людей, підвищенню їх політичної свідомості. Необхідно рішуче анкривати і прискіпати будь-які чужі нам прояви, ще активніше, переконливіше вести пропаганду визначних досягнень радянського народу в комуністичному будівництві, корінних переваг соціалізму над капіталізмом.

Наші люди багато благ соціалістичного суспільства вже звикли сприймати як своє певне право, так само як можливість дихати на повні груди. Радянські люди вважають само собою зрозумілим, що вони не працюють на «хазяїна», що не тільки право на працю, але й реалізацію цього права гарантує людській державі, так само як і права на відпочинок, освіту, на соціальне забезпечення. При соціалізмі безпека особи, її охорона законом — не просто лозунг, а реальне право, гарантоване державою.

«Соціалістична демократія, — підкреслюється в Постанові ЦК КПРС «Про 60-у річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції», — це єдність прав і обов'язків, справжньої свободи і громадян-

ської відповідальності, гармонійне поєднання інтересів суспільства, колективу і особи».

Пропагандистам і агітаторам, бійцям ідеологічного фронту треба так працювати, щоб усі, підкреслюю — всі наші люди глибоко усвідомлювали реальність соціалістичних прав і свобод, так само як і їх міцність в умовах капіталізму.

Головний ключ до розкриття переваг соціалістичної системи — це відповідь на питання: що дає соціалізм людині і суспільству на противагу тому, чого ніколи не міг і не зможе дати капіталізм.

Бо капіталізм несе трудящим експлуатацію, соціально-політичний гніт, нестатки і безробіття, расову і національну дискримінацію, колоніалізм і неоколоніалізм. Капіталізм неминує породжує моральну кризу, духовну деградацію, культ наживи і насильства. Це суспільство, позбавлене майбутнього.

І тим величезною постає перед усім людством прапоронесець нового світу — наша Батьківщина, наш радянський спосіб життя. Вільна праця, соціальна рівність, справжня демократія, моральне здоров'я і оптимізм — ось основа глибокого гуманізму соціалістичного ладу, ладу, якому належить майбутнє.

Товариші!

Тут хотілося б підкреслити необхідність всемірного підвищення виховної ролі трудових колективів. Дуже важливо, щоб морально-психологічна атмосфера в кожному колективі сприяла творчому пошукові, вихованню у кожного трудящого почуття високої особистої відповідальності за справу свого підприємства, неприпустимості до подоліків.

Адже подекуди ще доводиться зустрічатися з такими глибоко чужими нашому ладі явищами, як користолюбство, пияцтво, хуліганство, підлашництво, кар'єризм, бандуїзм до людини. Вони стають можливими там, де порушення норми соціалістичного співжиття не дається гострої оцінки, де навколо порушень не створюється обстановка загального осуду.

Зрозуміло, що особливого підходу, як правильно говорили делегати, вимагає робота з молоддю. Дуже важливо, щоб кожна молода людина, яка прийшла на виробництво з шкільної лави або з професійно-технічного училища, з перших же кроків була огорнена турботою старших товаришів — наставників, відчула зацікавленість і разом з тим вимогливу увагу всього колективу.

Профспілкові організації можуть і повинні взяти на себе значно більшу турботу про раціональне використання вільного часу трудящих, краще використовувати наявну в їх розпорядженні матеріальну базу для проведення культурно-масової роботи, розвитку художньої самодіяльності і фізкультурного руху.

Окремо хотілося б сказати про гуртожитки. За останні роки в країні збудовано багато нових унітарних гуртожитків, частину старих — реконструйовано. Помітно поліпшилися тут матеріальні побутові умови. Але, на жаль, для організації змістовного дозвілля молодих робітників, студентів робиться це далеко не все. Про це правильно говорили на з'їзді перший секретар ЦК ЛКСМУ А. І. Корнієнко. Республіканській і обласним радам, комітетам профспілок, комсомольським організаціям треба приділяти цим питанням найбільш увагу.

Товариші!

Тепер, коли ми розв'язуємо все більш складні, більш масштабні і багато в чому — якісно нові завдання, успіх справи величезною мірою залежить від уміння наших кадрів організувати на кожній ділянці дружню, злагожену роботу, від їх ініціативи, наполегливості в подоланні труднощів, усуненні подоліків.

Інакше кажучи — завдання полягає в тому, щоб усіди неухильно додержували вимог лєнінського стилю роботи.

Делегати з'їзду висловили багато конкретних ділових пропозицій про посилення контролю і перевірки виконання, розвиток критики і самокритики, підвищення вимогливості до профспілкових працівників.

Новообраний республіканський та обласний радам, республіканським та обласним комітетам профспілок слід продумати і здійснити практичні заходи по посиленню діловитості, конкретності в діяльності кожного комітету і ради, по вихованню у профспілкових кадрів самокритичного підходу до оцінки результатів своєї роботи.

Як підкреслив XXV з'їзд КПРС, робота профспілок повинна бути організована таким чином, щоб вона повністю відповідала їх правам і ступеню їх відповідальності.

На жаль, у ряді профспілкових комітетів ще не по-

збулись нікому не потрібної паперотворчості, засідателської метушні, декларативності в роботі. Є й такі профспілкові працівники, які рідко бувають у цехах і на будмайданчиках, особливо в пічні зміни, в гуртожитках, у магазинах і робітничих ідеальних, підприємствах побуту, погано знають стан справ у трудових колективах. Таких працівників треба, як кажуть, допре виховувати, а якщо це не допомагає, — звільняти з роботи.

Особливу увагу слід приділяти профспілковим організаціям у колгоспах. Збільшення їх масовості, зростання активності й ролі в розгортанні соціалістичного змагання, поліпшенні умов праці й побуту колгоспників — це важлива політична справа, практична реалізація вказівок XXV з'їзду партії.

Товариші!

Життя повністю підтвердило правильність лєнінських положень про місце профспілок у соціалістичному суспільстві і принципи їх організації, роль у комуністичному вихованні мас, у розвитку економіки, підвищенні добробуту трудящих і захисті їх прав, створенні міцної товариської трудової дисципліни.

Всім відомо, що жоден закон, жодна постановка з питань, які зачіпають інтереси трудящих, не приймаються у нас без участі профспілок. Вони відіграють активну роль у розв'язанні багатьох найважливіших завдань — від вироблення народногосподарських планів до управління кожним підприємством.

Профспілкам передано управління державним соціальним страхуванням, контроль за охороною праці й технікою безпеки, за додержанням трудового законодавства. В їх розпорядженні — сотні санаторіїв та будинків відпочинку, санаторіїв і поліклінік, стадіони і спортивні зали, тисячі клубів і палаців культури, бібліотек і кіноустановок.

Повсякденна практика комуністичного будівництва переконливо свідчить про те, що вся діяльність профспілок у наших країнах пронизана турботою про інтереси трудящих, про дедалі повніше задоволення їх зростаючих потреб і запитів.

Це і є соціалістичний демократизм у дії.

Однак на Заході, як відомо, є чимало неспрошених «доброзичливців», які хотіли б, щоб діяльність наших профспілок була обмежена рамками лише так званої «захисної функції».

Особливу люту викликає у наших недругів те, що ідейно-політичне керівництво профспілками в соціалістичних країнах здійснюють комуністичні партії. Тут уже наймані лакеї капіталу не шкودують отруйного чорнила і злобного крику, аби біле зобразити чорним.

Мета всіх галасливих кампаній, які раз у раз улаштовуються за рубежом з приводу «становища профспілок» у наших країнах, — очевидна: ті, хто їх організовує, — так само, як свого часу троцькісти, праві опортуністи, анархо-синдикалісти, що проповідували банкрутські лозунги «нейтральності», «незалежності» профспілок, — хотіли б протипоставити профспілки, робітничий клас Радянській державі, Комуністичній партії.

Марні ці потуги!

У керівництві партії профспілки бачать свою силу, заворуху нових успіхів у загальнонародній боротьбі за торжество світлих ідеалів комунізму.

Наш славний робітничий клас не потребує чийогось «захисту». Він — справжній господар своєї країни, своєї долі. Радянські профспілки — масова організація робітничого класу, всіх трудящих — у центрі своєї діяльності завжди ставлять насамперед інтереси трудової людини.

З цього ми виходили, виходимо і будемо виходити! Зрозуміло, профспілки б не змогли багато чого зробити в цій сфері, якби не розвивалось нісими і стійкими темпами виробництво, якби не змицнювалась дисципліна праці, не зростала її продуктивність.

Ось чому турботу про підвищення суспільного виробництва, всемірне підвищення його ефективності профспілки вважають своїм обов'язком, одним з найважливіших, першочергових завдань.

Це переконливо підтвердив і наш з'їзд.

Немає сумніву в тому, що професійні спілки Радянської України — бойовий загін профспілок нашої країни — і далі всією своєю діяльністю виправдають високе призначення організаторів мас у розв'язанні відповідальних завдань, які поставив історичний XXV з'їзд КПРС.

(Промова товариша В. В. Щербинського була вислухана з великою увагою: неодноразово переривалась гривалими оплесками).

**З НАГОРОДОЮ,
ХЛІБОРОБЕ!**

Бюро ЦК ВЛКСМ присудило премію Ленінського комсомолу за 1976 рік по Кіровоградській області механізаторові колгоспу «Дружба» Вільшанського району Володимиру Рибачку.

Його улюблена справа — вирощувати хліб. Й він

віддав уже вісім років. Сьогодні ім'я 25-річного комуніста Володимира Рибачка відоме механізаторам не тільки Вільшанського району.

Партія та уряд високо оцінили звитязну роботу молодого тракториста з роки дев'ятої п'ятирічки, нагородивши його медаллю «За трудову доблесть».

По-комуністично-му він працював у першому році десятирокової п'ятиріччя. Володимир належить до числа тих молодих хліборобів, які досконало володіють технікою, ефективно експлуатують машини, знають агрономію. Торік за ним закріпи-

ли трактор Т-74 та буряко-збиральний комплекс КС-6. Очолований Володимиром комсомольсько-молодіжний екіпаж викопав цукрові буряки на площі 196 гектарів. Однак виробив 1746 гектарів умовної оранки і став переможцем у змаганні на першому етапі патріотич-

ного руху «60-річчю Великої Жовтня» — 60 ударних тижнів, був сфотографований у Кремлі. Свої соціалістичні зобов'язання на честь 60-річчя Великої Жовтня Володимир узявся виконати достроково. На його трудовому календарі вже перший місяць літа.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ СЕМІНАР СЕКРЕТАРІВ КОМІТЕТІВ КОМСОМОЛУ ТВОРЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

На пленарному засіданні республіканського семінару секретарів комітетів комсомолу творчих організацій виступив секретар ЦК ЛКСМ України Г. Д. Максименко з доповіддю «Про завдання комітетів комсомолу республіки по ідейно-художньому вихованню молодих майстрів мистецтва у світлі рішень XXV з'їзду КПРС і постанови ЦК КПРС «Про роботу з творчою молоддю».

Р ОЗМАЙТА палітра жанрів і видів мистецтва, різна міра таланту молодих митців, неоднаковий рівень професійної майстерності, але мета в них одна — служити партії, своєму народові, активно допомагати їм виховувати молоде покоління в дусі комуністичних ідеалів. Ленінський комсомол вважає своїм обов'язком ширше залучати молодих діячів культури і мистецтва до активної участі в цьому, він глибоко зацікавлений у появі нових, яскравих, правдивих творів, присвячених нашому сучасникові, молодому будівничому радянської доби. Саме наше життя щодня підносить багатий матеріал для творення високохудожніх полотен і образів.

Прагнучи до комплексного розв'язання проблем виховання, як того вимагає XXV з'їзд КПРС, комітети комсомолу республіки будують свою роботу з урахуванням специфіки різних напрямків творчої молоді, її вікових і професійних особливостей, рівня освітньої і політичної підготовки. Тут неабияка увага приділяється перспективному комплексному плануванню з урахуванням нових підвищених вимог у сфері ідейно-художнього виховання молоді змін майстерів мистецтва.

Насамперед комітетам комсомолу театрів, філармоній, художньо-виробничих майстерень необхідно постійно дати про те, щоб у кожного творчого колективу молоді глибоко і адумливо оволоділа марксистсько-ленінською теорією, проходила школу ідейно-морального гарту. Історія Жовтня, історія Радянської держави, великі подвиги партії і народу мають відбитися в художніх творах і образах з високою законною майстерністю, мають заповнювати юнаків і дівчат на нові трудові звершення, допомагати їм глибоко усвідомити історичну місію продовжувачів революційних діл. Особливо значущим набув тут Ленінський запит, який дає найкращу можливість високою мірою ленінських вимог оцінювати молодим своїм творчим, навчанням, моральні позитиви. Особистий комплексний план «Вимоги комунізму, будемо комуністи!» — то чітка програма підвищення професійної майстерності, естетичної і фізичної досконалості.

Н ЕЩОДАВНО завершилася громадсько-політична атестація. Комітетам комсомолу слід уважно і критично проаналізувати її підсумки, розглянути зауваження і пропозиції, висловлені учасниками заліку. Важливо в цей період домогтися, щоб кожен комсомолец, кожна молода людина накреслила собі реальний, конкретний особистий комплексний план на другий рік п'ятиріччя.

Немає у нас прикладів ефективної роботи партії і семінарів комсомольського політнавчання. Комітети комсомолу повинні це більше поглибити і роботу, доповнити тісним поєднанням теоретичних показових програм з практикою комуністичного будівництва. Конкретні напрями діяльності комсомольського активу з цього питання визначені у постанові ЦК КПРС «Про завдання партійної освіти у світлі рішень XXV з'їзду КПРС».

Заслужують уваги і інші форми ідейно-політичного виховання. У Львові, наприклад, успішно діє Ленінський університет творчої інтелігенції, в Донецьку — народний університет, у Дніпропетровську — обласний лекторій підвищення суспільно-політичних знань творчих працівників.

Життя настійно вимагає від нас повсякденного впровадження Ленінських уроків. Необхідно відродити активне застосування їх в ідейно-виховній роботі кожної комсомольської організації, систематично вдосконалювати методику проведення уроків, підвищувати їх ідейно-теоретичний рівень. Особливу увагу слід приділяти підготовці Ленінського уроку «Революційний тримач кроку», який буде проведений в усіх комсомольських організаціях у травні. Головним змістом уроку має стати глибоке вивчення молоддю праць В. І. Леніна, історії Жовтня, постанови ЦК КПРС «Про 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції». Слід ретельно проаналізувати

ВЕЛИКА СИЛА МИСТЕЦТВА

участь кожного молодого працівника мистецтва у змаганні за право підписати Рапорт Ленінського комсомолу Центральному Комітету КПРС до славного ювілею Країни Рад.

«Ніщо так не підносить особу, — говорив товариш Л. І. Брежнєв, — як активна життєва позиція, свідоме ставлення до громадського обов'язку, коли єдність слова і діла стає повсякденною нормою поведінки. Виробити таку позицію — завдання морального виховання. У їх вирішенні сьогодні особливе місце належить мистецтву, яке покликане глибоко і переконливо відбивати проблеми духовного, ідейно-морального формування підрастаючого покоління. Обов'язок творчої молоді — підносити велич людини праці, героїзм її буднів, багатогранність трудових діянь молоді, вміло розкривати досягнення і переваги радянського способу життя. Велика роль митців також у формуванні розумних матеріальних і духовних інтересів, які б повною мірою відповідали складові висококультурної, всебічно розвиненої особистості.

В республіці все ширше розвивається рух «Культури села — комсомольська турбота!», складений XXV з'їздом ЛКСМУ, ініціатором якого виступила Київська обласна комсомольська організація. Нині всі творчі колективи міста Києва заклали доповіді про співдружність із виробничими колективами, молоді працівники мистецтва дали близько 260 шефських концертів у колгоспах і радгоспах області. За участю молодих артистів у театрах республіки створили і діють консультативні пункти для режисерів і художників самодіяльних театральних колективів. Така практика приносить добрі результати, і завдання комітетів комсомолу — всебічно розвивати і поглиблювати її.

В ЕЛИКУ роль у професійному зростанні молодих майстрів сцени відіграє Всесоюзний огляд роботи театрів з творчою молоддю. Природно, що безпосередніми організаторами огляду повинні бути художні ради і комсомольські організації театральних колективів, які покликані глибоше вивчати запити учасників творчого конкурсу, частіше готувати позапланові молодіжні спектаклі, проводити вечори незіграних ролей, повніше

використовувати і можливості творчих заявок молодих акторів. Саме комітети комсомолу мають стати ініціаторами проведення постійних занять з професійної майстерності.

Завдання комітетів комсомолу філармоній сьогодні полягає в тому, щоб допомогти кожному колективу і молодому виконавцеві набувати самобутнього творчого стилю, запобігти усяким відхиленням і штампам. Значна ідейно-виховна і організаційна робота була проведена в ході республіканської художньої виставки «Молодість країни».

Постійної уваги потребують питання організаційно-політичного зміцнення, підвищення боєздатності первинних організацій. Повсюдно слід принципально і ґрунтовно обговорити їхню діяльність і спільними зусиллями добитися поліпшення комсомольської роботи у творчих організаціях і установах. У цьому плані райкоми і міськкоми ЛКСМУ повинні проводити навчання секретарів комітетів комсомолу філармоній, театрів і художньо-виробничих майстерень за окремими планами, частіше надавати допомогу безпосередньо в комітети ЛКСМУ, в комсомольських групах, при підготовці комсомольських зборів, засідань. Необхідно ширше використовувати позитивний досвід Чернівецької філармонії, де кожній групі перед виступом на естраді комітет ЛКСМУ затверджує план роботи і заслуховує звіт про здійснене після її повернення. Подотвірний діяльності комсомольських організацій сприяє регулярність комсомольських зборів, які цементують колектив єдиною думкою, спільною метою, зачіпають актуальні проблеми дня.

Нині в усіх комсомольських організаціях активно йде підготовка до святкування 60-річчя Великої Жовтня. Комсомольським організаціям слід максимально використати її для посилення анутріпартійної і індивідуальної роботи з кожним членом ВЛКСМ, підвищення вимог до творчості і громадської активності кожного молодого майстра культури і мистецтва.

Товариш Леонід Ілліч Брежнєв у промові на XVII з'їзді комсомолу, звертаючи увагу на молоді творчі інтелігенції, підкреслював її неогірнений внесок у нашу спільну справу і, перш за все, у справу комуністичного виховання радянської молоді.

Немає сумнівів в тому, що молоді творчі сили зроблять усе, аби цей внесок був якомога вагомим, гідним нашого неповторного часу — епохи комуністичного творення.

У ПРЕЗИДІ СЕМІНАРУ.

СЕКРЕТАРІ КОМІТЕТІВ КОМСОМОЛУ ТВОРЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ЦІКЛИСТО СЛУХАЛИ КОЖНОГО ВИСТУПАЮЧОГО...

Фото В. КОВПАКА.

УТВЕРДЖУЮЧИ ІДЕАЛ ЧАСУ

З ВИСТУПУ ЗАСТУПНИКА МІНІСТРА КУЛЬТУРИ УРСР Я. Д. ВИТОШІНСЬКОГО «ПРО РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ В ДЕСЯТІ П'ЯТИРІЧІ У СВІТЛІ РІШЕНЬ XXV З'ЇЗДУ КПРС».

24 лютого минул рік з дня відкриття історичного XXV з'їзду партії. Все наше життя, самовіддана праця радянських людей в ім'я будівництва комунізму ще і ще раз підтверджує правильність і мудрість внутрішньої і зовнішньої політики нашої партії, реальність її планів.

XXV з'їзд партії справив величезний вплив на всі сфери діяльності суспільства, зокрема на даліший розвиток культури і мистецтва.

Наша соціалістична культура впливає на виробництво, на вдосконалення суспільних відносин, сприяє утвердженню комуністичної моралі, формуванню високої свідомості мас.

Минулий рік був періодом дальшого зміцнення матеріальної бази та активізації діяльності культурних і мистецьких закладів республіки.

Українську радянську культуру сьогодні представляє кількостийний загін талановитих письменників, композиторів, художників та кінематографістів. У республіці працює понад 40 тисяч професіональних майстрів театру і музики — акторів, режисерів, диригентів, балетмейстерів, хормейстерів, педагогів-вихователів.

Разом з професіональними митцями духовні багатства і художню культуру народу репрезентують своєю творчістю близько 4,5 мільйона учасників художньої самодіяльності. Практично кожний 11-й житель республіки бере участь у тому чи іншому виді художньої самодіяльності.

XXV з'їзд КПРС озброїв радянських людей програмним документом «Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976—1990 роки», який становить основу нашої практичної діяльності. В ньому передбачено підвищення ролі соціалістичної культури і мистецтва в ідейно-політичному, моральному й естетичному вихованні радянських людей, формуванні їхніх духовних запитів, зміцненні матеріальної бази закладів культури, особливо в сільській місцевості і в нових районах промислового будівництва.

Бюджетом республіки на 1977 рік передбачено асигнування на утримання культурних і навчальних закладів та допомогу на театральну-видовищну підприємства в сумі 272 мільйонів 993 тисяч карбованців, що на 11 мільйонів 876 тисяч карбованців більше, ніж торік.

В умовах бурхливого розвитку науки, технічного прогресу, громадської думки, коли цілеспрямована творчість і пошук стають головними й визначальними в характері праці кожної радянської людини, закономірно зростає роль театрального мистецтва, неміжно підвищується його значення в утвердженні громадянського ідеалу нашого часу.

Саме з цих позицій виходимо ми сьогодні, вивчаючи програму і зіставляючи результати діяльності театральних колективів з вимогами життя, вдосконалюючи форми і методи організації театральної справи в республіці.

Найголовнішим у розвитку театрального й музичного мистецтва є утвердження основ професіоналізму і підвищення загального рівня творчості в кожному колективі. Якою буде загальна атмосфера, загальний рівень професіоналізму — таких слід чекати й результатів у формуванні світогляду, виробленні професійних навичок кожного члена колективу зокрема, особливо творчої молоді.

Спеціальні розмови засягають репертуар театрів, де почесне місце мають займати, поєднати з творами українських драматургів, твори авторів з братніх республік і країн соціалістичної співдружності.

Актуальна для нашого театру проблема організації творчого соціалістичного змагання, яке дає можливість показати свої майстерності і професійну зрілість акторам старшого й середнього віку, відкриває шлях молодим.

Творче соціалістичне змагання передбачає використання кількох (мінімум двох) виконавців на кожну роль чи партію, дає можливість постановникам і художній раді ширше підбору найкращих виконавців піднімати рівень спектаклю.

У боротьбі за підвищення рівня творчості, високохудожнього сценічного зрілості значущі твори, створені в кожному колективі атмосфери творчого держання необхідні (і ми над ним працюємо) використовувати всі форми і засоби морального й матеріального стимулювання митців.

Ми розглядаємо ці питання в комплексі, у світлі постанови ЦК КПРС «Про роботу з творчою молоддю».

Незабаром у Миколаєві та Розно відкритися інститути культури, буде створено навчальний театр і студії при мистецьких навчальних закладах, удосконалюється система вступних екзаменів до вузів, передбачено створення додаткових факультетів.

Величезним стимулом для професіональних і самодіяльних митців стануть заходи, розроблені Міністерством культури, до 60-річчя Жовтня. Серед них — вистави і програми, приурочені до ювілею революції, творчі звіти майстрів мистецтва і художніх колективів областей у Палаці культури «Україна» (квітень — жовтень), всесоюзні й республіканські фестивалі, дії літератури і мистецтва Російської Федерації та братньої Польщі на Україні, дії Української РСР на БДНГ (4—7 жовтня), художні виставки, заключні заходи Першого Всесоюзного фестивалю самодіяльної народної творчості трудящих, науково-практичні конференції.

ТАКОЮ БАЧУ ЛЮДИНУ...

У спектаклі «Ровесники», прем'єра якого нещодавно відбулася в обласному музично-драматичному театрі імені М. Кропивницького, зайняті переважно молоді творчі сили.

Ми звернулися до режисера-постановника і до акторів з одним питанням: якою вони бачать свою нову роботу?

**Заслужений артист УРСР
О. БОНДАР:**

— Тему «Ровесники» я б визначив коротко: якою може стати людина, якою хотілося б її бачити. П'єса Аріадни та Петра Тур, за якою поставлена вистава, дозволяє заглянути в найпотемніші куточки людської душі, прослідкувати еволюцію отого найпотемнішого...

У виставі зайняті кращі сили театру: заслужені артистки УРСР Н. Ігнат'єва, С. Мартинюк, М. Яриш, артисти В. Бабич, О. Климов, В. Дронова, С. Мерцало.

Головні герої спектаклю — три дівчини, які виховувались у дитячому

будинку. Вони потрапляють у робітничий колектив великої будови, і саме тут виявляються їхні справжні людські якості, міра добра і щирості, закладена в характері кожної з них.

Степан МЕРЦАЛО:

— Будова перевіряє і мого героя. З самого початку, як тільки режисер почав знайомити із зовнішнім малюнком образу Чермена, він став мені близький і симпатичний. Я побачив у ньому людину, сильну справжніми почуттями. — з таким буде щасливою Ляля, його кохана.

Анатолій КОСЯЧЕНКО:

— Чого не скажеш про Радика. Такий собі сучасний хлопчина, студент,

знайомиться з дівчиною. Дівчина ця працює на будові, де начальником його батько. Ну, і що б, здавалося, з того? Молодим — плекати перше чисте почуття, жити ним. Для цього, виявляється, теж потрібен характер, незапалювана віра в близьку людину.

Володимир СТЕПАНЕНКО:

— Так вже пощастило нам з Анатолієм: працюємо над образами, даємо їм від високої моральності і душевної щедрості. Моя роль (шофер) спідознича, але по-своєму значна: вона допомагає вже в першому епізоді познайомити глядача з Лялею, глибше розкрити характер героїні.

Я сказав: працюємо... Саме так! Адже кожна наступна вистава — маленьке відкриття нових можливостей, рис і рисочок. Робота над спектаклем триває.

ПОДОРОЖ ПО КАРТІ

Для юних математиків цікавий світ великих цифр, для юних натуралістів — жива природа, а юних географів, безперечно, заблять незвідані земні простори, далекі, незнайомі країни. І вони подорожують, схилившись над картою читати

бусом, гортаючи сторінки книг. Подорожують, уявляючи все те, про що читають, про що їм розповідають.

Нещодавно в такій цікавій уявній подорожі по країнах Балтійського та Північного морів узяли участь члени географічного товариства «Глобус» середньої школи № 30 м. Кіровограда. І допомогла їм у цьому Наталя Гарба, працівник Ленінського райкому комсомолу. Восени минулого року вона побувала в тих країнах у складі туристської групи радянської молоді. Школярі з цікавістю слухали розповіді про Данію, Великобританію, Францію, Федеративну Республіку

Німеччини, про життя молоді за рубежом. Учасники зустрічі ознайомилися з численними фотографіями, газетами та журналами. Така уявна подорож принесла юним географам чимало користі.

Р. ДАЙДАКУЛОВ,
вчитель середньої школи № 30 м. Кіровограда.

СПОРТ

ФУТБОЛ

«ЗІРКА» — «СПАРТАК» — 0:0

Кіровоградська «Зірка», яка протягом двадцяти днів перебувала на Південному узбережжі Криму, закінчила другий етап підготовки до нового, сорокового чемпіонату України з футболу. Там вона провела кілька контрольних товариських ігор. Про їх результати ми повідомляли. Перед від'їздом додому наші земляки в Алушті зустрілися з івано-франківським «Спартак» (команда першої ліги класу «А»). Деякого хвилин поединку не принесли бажаного успіху жодному колективу. В результаті — нульова нічия.

ОСТАННІ РЕПЕТИЦІЇ

Для кращої підготовки до стартів на других республіканських спортивних молодіжних іграх обласна рада «Авангард» провела в басейні Світловодського заводу чистих металів відкриті особисті першість з плавання. Крім організаторів змагань мірялися силами на голубих доріжках і юні. Це були представники дитячо-юнацьких спортивних шкіл Ірпаського, Миколаївського, Кіровоградського, Світловодського, що на Дніпропетровщині, ДЮСШ обласного спорткомітету, Кіровоградської ДЮСШ № 2.

Порядували виступами світловодські авангардисти Юлія Кричак (підставний 200 метрів на спині подолав за 2 хвилини 45,8 секунди), і подруга по команді Євгенія Ходіко (стилем брас довгий метрів пропливла за 3 хвилини 10,2 секунди). Ці показники кращі від нормативу першого розряду.

Г.ШУЛЬКІН.

голова обласної ради товариства «Авангард».

БОРІТЬБА КЛАСИЧНА.

У районному центрі Бершаді, що на Вінничині, відбувся турнір на Кубок Героя Радянського Союзу Семена Івановича Бойка. Вдало виступили наші земляки. Четверо з них завоювали перші призові місця — Сергій Чибісов, Анатолій Ясницький, Сергій Зелінський та Олександр Ушаков.

У командному заліку наші борці були другими.

БАСКЕТБОЛ.

Три дні у спортивному залі факультету фізичного виховання Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна проходила відкрита першість Ленінського району м. Кіровограда серед чоловічих команд. Без жодної поразки провели всі матчі господарі майданця, вони й

стали володарями спеціального призу районного спорткомітету. Другу схоплюку посів спортсмен львівсько-турецького училища, третю — студент інституту сільськогосподарського машинобудування.

ГІРЬОВИЙ СПОРТ.

У грудні 1976 року Комітет по фізичній культурі і спорту при Раді Міністрів УРСР затвердив правила змагань з гірського спорту. Нині ці змагання проводяться з триборства: жим однією рукою, поштовх двох ґир двома руками і ривок ґирі однією рукою. Вага ґирі — 32 кілограми. В селі Біловодськ, що на Ворошиловградщині, проходила меморіал Героя Радянського Союзу Федора Гавриловича Уманського, відомого спортсмена, який загинув у роки Великої Вітчизняної війни. Попад 60 лажоватств з різних областей і міст України мірялися силами. Представник Кіровоградського спортивного клубу «Зірка» Володимир Балакіревіч (найважча вагова категорія) в сумі триборства набрав 223 очка і виконав норматив кандидата в майстри спорту.

АНКЕТА «МК» НА «МАЛОМУ СТАДІОНІ»

У тебе, юний друже, вихідний день. Є час на відпочинок. Ти поспішаєш у бібліотеку чи кінотеатр, маєш вагому подивитися телепередачу. А де в вільний день ти займешся спортом?

1. У школі (яким чином)?

2. На спортмайданчику мікрорайону (жеку)? В яких змаганнях ти тут брав участь цього року? Скільки твоїх товаришів було на старті і яких результатів вони добились?

3. Якщо не займаєшся, то з яких причин (немає спортмайданчика, не створено спортивних секцій)?

Отже, розмова повинна бути про заняття спортом за місцем проживання.

Отримавши листи від підлітків і проаналізувавши їх, ми відкриємо нову рубрику — «НА МАЛОМУ СТАДІОНІ».

Заповнивши анкету, відішли її по адресу: м. Кіровоград, вул. Пуначарського, 36, редакції газети «Молодий комунар».

Наша адреса і телефони

316050. ГСП. Кіровоград 50, вул. Пуначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-43-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград. Газета публікується на українському мові.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Галицька, 2.

Юрій ДМИТРЕНКО

ЗАГРОВА

3.

Павлоковський побіг на другий поверх панського маєтку. Пречинив двері опочивальні. Ердесі лежав у постелі і читав книгу. Побачивши свого економа, спалахнув гнівом, та, зрозумівши по обличчю вірного слуга, що сталося щось незвичайне, змовчав.

— Чого тобі? — кинув невдоволено.

Павлоковський поспіхом переказав усе, що почув хвилину тому від Дучески. На обличчя Ердесі ча-бігла тінь занепокоєння.

— Гаразд, йди...

Ердесі, хвилюючи поміркувавши, взяв зі столу, що стояв горуч, папір, ручку. Швидко написав: «У центрі волості на-зрівав бунт. Пришліть охорону. Ердесі». Покинув слугу: — Миттю на коні, відвезти у Новоукраїнку Доліньського, заліпати! Та швидко мені, інакше три шкури спущу! — крикнув.

Як тільки гонець скочив у сідло і зник за парком, до покотів Ердесі долінули гомін десятків голосів. Пац, зважано зичувалися, пригрозили до найгіршого. Кібіг переляканий сага: «Прійшли селяни! Вимагають, щоб нам дах цих ви-випли!».

— Вимагають? — обличчя Ердесі перекосялося від злості. Слуга витягнув голову у плечі, зробив крок назад, до дверей.

— Бидло! — дотунав поміщик. — Ще смієш вимагати!

— Вони рішуче настроєні, пане. Їх багато...

Ердесі лизнув халят, вибрався, нарені, з постелі.

— Скажи їм, що зараз вийду на балкон.

Ще кілька хвилин посидів у кіслі, намагачись заспо-коїтись. Гомін знадвору наростає. Побожуючись, щоб не по-чали громити маєток, Ердесі вийшов.

Від назовну селян відділилися Макар Губенко, підійшов ближче:

— Настав час поговорити, пане Ердесі! Ось наші вимоги. В інших волостях поміщики вчинили розсудливо. Виконали вимоги селянського комітету. Падімося, ви послухайте їх-ній приклад. Хотілось би обійтись без застосування сили...

Ердесі слухав слова Макара і відчував, як у його серці відлітає нестерпна злість до цього безру-кого матроса, у якого навіть одягтися нема в що, за-че гонору достобіа! Відчував, що Губенко буде ба-ламутити селян, а причепитись ні до чого. «Ну, по-терпай же, примчить Доліньський із черкесами. Він тобі, бидло, дасть землі!».

Поміщик з-під лоба зиркнув на селян. Помітив, що дехто боїться зустрітись з ним поглядом. «Значить, не всі ще загатовані. Є ще й моя влада над ними», — майнула думка. — Зараз головне — час випрати, по-ки пімоща прибуде. Тоді по-іншому поговоримо». Мовчки зігнувся, взяв наданий Макаром аркуш папе-ру, розгорнув його, заглянувся у зміст.

Макар тим часом спостерігав за обличчям поміщи-ка. Той добре володів собою. Прочитав до кінця, гля-нув кудись по-за Макара, буркнув:

— Добре, буде вам земля, але ж мені час потрібен — по-думати, розміркувати, що до чого. — І, обкрутившись, зник за дверима. Натопи рідшав. Збуджено перемаючись, се-ляни розходились по домішках. Одні дивувалися, що так просто все вирішилось. Інші висловлювали думку, що пан-моща затіяв. Були й такі, що з полегшенням зітхнули, зич-нувши з панських очей. І хвилювала цих лише одна думка: помітив їх Ердесі в назовні, чи ні?

А Макар з болем подумав, що не вплигло так, як хотілось. Розумів — поміщик хоче випрати час. Тому, порадившись із товаришами, вирішили підкупити щоб ніхто з села не вийшов. За Павлоковським і Дуческом стежити особливо. А ще — на завтра зібратись, порадитись, що робити далі.

У цей час гонці Ердесі прискакали до Новоукраїнки. До-ліньського не було. Писар сказав, що десь із загном уті-чирив селян. Той повернувся надвечір. Мовчки прочитав за-писку. Визнався.

— Трусяться всі за свою шкуру! Порозумієш свої-їх селян, тепер їд, наводь порядок! Скажи панові, що через день буду. Солдати відпочинуть — і виру-шимо.

Тєї ночі Пилип Харченко стояв разом із Сидором Коваленком у дозорі. На них і паскочив панський го-нець, повертаючись від Доліньського. До ранку селя-ни вже знали, що повинен прибути загін черкесів. Усі зрозуміли, що ніяких вимог Ердесі не задоволь-нить...

Зібравшись у Губенку — вирішити, як бути далі...

— Тільки тобі треба, Макаре, — сказав Роман. — Лютий очима пан дивився на тебе, коли говорив ти з ним. Не простить він нам цього, а тобі — особливо.

Макар заперечливо похитав головою:

— Ні, не можна мені із села зникати. Все одно дізнаватимуться, хто склав вимоги. В селі знають, що я, а хто ще — нікому не відомо. Коли втечу — невпинні покарають. Не можна мені село залишати. Тобі, Романе, Михайлові, Сидорові, Пилипові, Іванові, деякий час разом не слід збиратись. Ті бродити, кни-ги, листівки, газети, що є у кожного, зникнуть або ж добре сховайте.

— Звісно, сховати, — кинув Роман. — Література ще знадобиться. Правдиве слово — воно не зістаря-ється, завжди веселиє. У мене пропозиція: зустріти Доліньського вогнем. Нехай Ердесі не думав, що ми злякались. Сьогодні ж павдечир запалимо його маєт-ком можна скрити. Сіно й солома добре горять. А панські корови та коні, здається мені, поспу не їдять.

— А чого ж, — озвався Микита. — «відлучити» треба. Зробимо Беру млин на себе.

— Ну, тоді зі скотами ми з Сидором упорав-мося, — кивнув на Коваленка Роман.

На тому й порішили.

На заході сонця спалахнув за селом вітряк. А за кілька годин в Ердесівку вступив загін Долінь-ського...

(Далі буде).

(Початок див. «Молодий комунар» за 26 лютого та 1 березня ц. р.).